

Література

1. Агапова І., Давидова М. Патріотичне виховання / Агапова І., Давидова М. - М., 2012.
2. Гаврилова Т.П. Про виховання моральних почуттів./ Гаврилова Т.П. - М., 2006. – С. 59-77.
3. Гарбузов В.І. Від дитинства до отроцтв ./ Гарбузов В.І - Л., 2011. – 47 с.
4. Діяльність та взаємини дошкільників / Под ред. Т.А. Репиной. - М., 2010.

УДК [37.015.31:17.022.1:167.1]:378:373.2.011.3-051

ПОПОВИЧ О.М., ПОПФЛУШІ Н.В.
Мукачівський державний університет

ДО ПРОБЛЕМИ ФОРМУВАННЯ ПРОФЕСІЙНИХ ЦІННОСТЕЙ МАЙБУТНЬОГО ВИХОВАТЕЛЯ

Процес розбудови української держави вимагає докорінної зміни багатьох ланок суспільного життя, серед яких важливе місце належить системі освіти. Орієнтація сучасної педагогічної освіти на виховання професіоналів потребує не тільки ретельної фахової підготовки студентської молоді, але й широкого світогляду, професійного мислення, високої освіченості, індивідуального усвідомлення значення загальнолюдських та професійних цінностей, що закладається у стратегію і тактику модернізації суспільного життя. У зв'язку з цим виникає проблема в організації підготовки студентів, що забезпечувала б цілеспрямоване формування необхідного рівня професійних цінностей майбутнього фахівця.

Важливим джерелом з проблеми формування цінностей у майбутніх фахівців закладів дошкільної освіти є праці науковців з оновлення професійної підготовки, які розв'язують загально-педагогічні та методичні проблеми вдосконалення цієї галузі (К. Авраменко, В. Бондар, Н. Воскресенська, Н. Кічук, А. Коломієць, О. Кравчук, О. Матвієнко, О. Савченко, Л. Хомич, Л. Хоружа, І. Шапошнікова та ін.).

Ціннісні орієнтації мають велике значення для розвитку особистості, оскільки засвоєний життєвий досвід, який пройшов крізь призму внутрішнього світу особистості, оцінюється, критично переробляється нею і переходить у дійсну позицію, умову самореалізації. Як акумулятор індивідуального досвіду, механізми ціннісних орієнтацій надають діяльності і поведінці людини особистісного сенсу, який розкривається через спрямованість на задоволення найбільш фундаментальних потреб у праці, творчості тощо. Разом із тим, прагнення особистості до реалізації цих потреб перебуває у єдності з потребою в реалізації своєї індивідуальності [2, с. 8].

Наявність професійних цінностей забезпечує сумлінне ставлення до майбутньої професійної діяльності, спонукає людину до пошуку творчості, удосконалює у свідомості студента умовну модель майбутньої фахової діяльності, яка служитиме орієнтиром у професійному саморозвитку [3, с. 188].

Професійні цінності, як загальні смислові утворення, є основними конституційними одиницями особистості фахівців, визначаючи відносини між цілями і засобами їх досягнення; регулюють і переводять будь-який вид

професійної діяльності у її морально-смысловий план. Крім того, цінності відіграють основну роль у структуруванні власного «Я» і функціонують як певний рівень розвитку майбутнього фахівця закладу дошкільної освіти.

Роль професійних цінностей полягає в тому, що вони «повідомляють спрямованість професійної діяльності, надають їй цінності, дозволяють посісти певну позицію, формують способи самоактуалізації» [2, с. 8]. Професійні цінності особистості проектують духовне життя суспільства, формуються під впливом суспільних чинників, обумовлені системою виховання й навчання. Професійні цінності детермінують ставлення особистості до професійних цілей, можливість її професійної самореалізації. Визначення професійної спрямованості обумовлює ідентифікацію з професійними завданнями та, відповідно, формування системи професійних цінностей, в якій професія займає пріоритетне місце.

Розглядаючи професійні цінності формують основні відношення до значущих аспектів професійної діяльності, наприклад, відношення до педагогічної діяльності, що визначається метою та особистісним смыслом професійної діяльності; відношення до суб'єкта професійної діяльності – особистості вихователя, до самого себе, що визначається педагогічною Я-концепцією, проектуванням професійно-особистісного саморозвитку; відношення до суб'єкта-об'єкта професійної діяльності, тобто до особистості, що визначається безумовною любов'ю та проектуванням його розвитку [1, с. 16-17].

Система професійних цінностей складає внутрішній стержень культури педагога, виступаючи одним з головних мотивів соціальної дії, впливає на соціальні інтереси та потреби. Вони дозволяють відрізнити позитивне від негативного як у її внутрішньому, так і в зовнішньому світі, тобто є основою вирішення проблеми вибору. Професійними цінностями вихователя закладів дошкільної освіти є: цілеспрямованість, принциповість, самостійність, ініціативність, стійкість, організованість, витримка тощо. Ядро ціннісних орієнтацій складають конкретні життєві і загальнолюдські цінності: любов, здоров'я, щасливе сімейне життя, дружба. Вони, з одного боку, є вищим контролюючим органом всіх чинників активності, визначаючи можливі способи їх реалізації, з іншого, вони є внутрішнім джерелом життєвих цілей особистості, у них представлено те, що є важливим. Система професійних цінностей, водночас, є основою саморозвитку і особистісного зростання педагога.

Найважливішою передумовою успішної самореалізації педагога у майбутньому є «узгоджена, несуперечлива система професійних цінностей, що лежить в основі формування життєвих планів та цілей».

Література

1. Колбіна Л.А. Підготовка майбутніх вихователів дошкільних навчальних закладів до формування соціально-ціннісних орієнтацій у дітей: автореф. дис. ... канд. пед. наук / Л.А. Колбіна. – Одеса, 2008. – 20 с.
2. Максимчук Н.П. Психологічні особливості становлення ціннісних орієнтацій майбутнього фахівця у процесі професійної підготовки: автореф. дис. ... канд. психол. наук / Н.П. Максимчук. – К., 2000. – 20 с.

3. Шевченко Н.Ф. Актуальні питання професійної підготовки педагогів у системі вищої освіти / Н.Ф. Шевченко // Психологічній службі системи освіти України 10 років : здобутки, проблеми і перспективи. – К. : Ніка-Центр, 2002. – С. 186-189.

УДК 378:37.091.113:005.941-047.37

ПОТЬОМКІН О. О.
Мукачівський державний університет

ДОСЛІДЖЕННЯ ОРГАНІЗАТОРСЬКИХ ЗДІБНОСТЕЙ МАЙБУТНІХ КЕРІВНИКІВ ЗАКЛАДІВ ОСВІТИ

Доволі активне реформування освітньої галузі висуває нові вимоги до управлінського персоналу закладів освіти. Це викликає необхідність осмислення нової управлінської парадигми, принципово нового підходу до підготовки керівників. Зростає потреба в менеджерах, які не тільки мають достатній рівень професійних знань та умінь, а й здатних якісно й своєчасно організувати діяльність закладу, приймати правильні й нестандартні рішення у сфері управління, керувати колективом на рівні сучасних вимог, підбирати персонал і розподіляти обов'язки відповідно до ситуації. У зв'язку з цим актуалізувалась потреба у підготовці управлінців нового типу, формуванні організаторських здібностей майбутніх керівників закладів освіти в умовах фахової підготовки.

Мета нашої роботи полягає у визначенні рівня організаторських здібностей майбутніх керівників закладів освіти на прикладі групи студентів другого (магістерського) рівня, які здобувають кваліфікацію керівника (менеджера) у системі освіти.

Суб'єктивно-психологічний напрямок дослідження проблем організаторських здібностей особистості набув свого розвитку у роботах А. Г. Ковальова, В. Н. М'ясищева, Л. І. Уманського, Я. Л. Коломінського. Науковці дійшли висновку, що організаторська діяльність вимагає високого рівня інтелекту, певних характерологічних якостей особистості. У структурі організаторських здібностей учені пропонують виділяти «провідні» (основні) та «опорні» здібності. До провідних компонентів організаторських здібностей вони відносять гнучкість розуму в сполученні з творчою уявою, та високий рівень розвитку волі. Розвиток організаторських здібностей можливий, на думку авторів, на базі основної «опорної» здібності – специфічної спостережливості.

Розробка питань формування організаторських здібностей знайшла відображення у роботах Л. І. Уманського. На основі аналізу узагальнених психологічних даних Л. І. Уманський визначив структуру якостей і здібностей особистості доброго організатора, яка має включати такі елементи: якості спрямованості особистості; підготовленість до діяльності (цільова чи організаторська); загальні якості; специфічні властивості, здатність до емоційно-вольового впливу; індивідуальні характеристики організаторських здібностей.

МУКАЧІВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

89600, м. Мукачево, вул. Ужгородська, 26

тел./факс +380-3131-21109

Веб-сайт університету: www.msu.edu.ua

E-mail: info@msu.edu.ua, pr@mail.msu.edu.ua

Веб-сайт Інституційного репозитарію Наукової бібліотеки МДУ: <http://dspace.msu.edu.ua:8080>

Веб-сайт Наукової бібліотеки МДУ: <http://msu.edu.ua/library/>